

Posudek vedoucího bakalářské práce

Hana Hošková, *Freud, Jung – sny*

Vedoucí práce: Mgr. Richard Zika, Ph.D.

Vzhledem k tomu, že autorka svou práci opravila jen v jednom ohledu (i když významném), můžu až na jednu změnu (k lepšímu) recyklovat svůj minulý posudek:

Ambicí bakalářské práce Hany Hoškové je předvést dvě významné koncepce snů – psychoanalytickou Freudovu a hlubině psychologickou Jungovu – a tematizovat jejich vztah, což znamená vykázat jejich odlišnost i shody mezi nimi. Tomuto hlavnímu tématu je předřazeno připomenutí novějších neurologických tematizací spánku a následný stručný přehled alternativních psychologických koncepcí snů (další podoby psychoanalýzy, daseinsanalýza, gestalt terapie). V příloze jsou připojeny čtyři ilustrační ukázky snů a jejich výkladu za pomoci obou tematizovaných přístupů.

Přednosti:

Pozitivem práce kolegyně Hoškové je nezpochybnitelné rozumění oběma výše uvedeným koncepcím, které je přesvědčivě demonstrováno v kapitolách 5 a 6 a do jisté míry i v kapitole 7 (výhrady k těmto kapitolám uvedu níže). Autorka v těchto částech své práce vcelku jasně a srozumitelně uvádí do problematiky, již sleduje, a to včetně výchozího přiblížení okolností vzniku obou koncepcí.

I připojení zmíněných čtyř výkladů snů lze mít za přínos – zvláště pak díky tomu, že zde autorka nemá přehnané ambice (nahraje si na terapeutku) a pouze doplňuje své rozumění teoriím krátkou ukázkou jejich využití v běžném životě (přístup „poučeného laika“), čímž své rozumění dokládá.

Využito je jen několik primárních textů, ale tyto jsou – s ohledem na téma práce – vybrány vhodně. Zvláště mě potěšila volba knihy „Vzpomínky, sny, myšlenky C. G. Junga“ a spolu s tím rovněž to, že tento zvláštní (a „nekanonický“) text autorka využívá soudně a střízlivě.

Nedostatky:

Diskutabilní je začlenění kapitoly o novějších fyziologických přístupech k problematice spánku – autorka sice nepodléhá pokušení chápat tyto koncepce jako možný teoretický základ psychologických přístupů, jimiž se zabývá (což by bylo absurdní), ale ani nepodává jiné zdůvodnění tohoto začlenění. Interpretativně lze tuto část číst (zvláště při zohlednění stručného připomenutí článku Karla Pstružiny „Spory o funkci fáze REM spánku“, str. 14-15) jako doklad toho, že novější fyziologické, přírodovědně kauzalistické výklady nemohou učinit rozumějící přístup psychoanalýzy a příbuzných přístupů postradatelným (nebo že se jim to přinejmenším dosud nepodařilo).

Nedostatkem práce je dále absence „přidané hodnoty“ – v 7. kapitole autorka oba badatele a jejich teorie vcelku obstojně představuje v jejich vzájemné konfrontaci, ale v momentě, kdy si již připravila půdu po teoretické prohloubení svého výkladu, tuto kapitolu ukončuje a v samotném závěru pak již jen stručně rekapituluje hlavní kroky předchozích částí.

Vše v pořádku přitom není ani v částech, které jsem jako celek chválil – např. zde nejsou dostatečně vysvětleny všechny klíčové pojmy, takže je výklad, který je využívá, poněkud oslaben či znejasněn. Např. na str. 40-41 autorka vysvětluje rozdíl mezi tím, jak se Freud a Jung ve svých výkladech vztahují ke komplexům, avšak k jejich pojetím komplexů jako takovým neříká – přímo – bohužel nic.

A konečně je třeba zmínit i formální nedostatky – práce obsahuje banální hrubky (včetně chyb ve shodě podmětu s přísudkem či absence čárek v souvětích). Své odkazování ke zdrojům však autorka opravila a až na výjimky je teď uspokojivé.

Hodnocení:

Vzhledem k uvedeným přednostem i nedostatkům doporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji jako dobrou.

K diskuzi mám vedle výše uvedených podnětů dvě otázky k jedné pasáži předkládané práce: „Doktorát obhájil prací *O psychologii a patologii okultních jevů*. Jeho napsání předcházely dva roky práce s jeho sestřenicí Helenou, která dokázala vidět duchy a mluvit s nimi stejně jako s živými lidmi. Tato práce výrazně ovlivnila Jungovo další studium.“ (str. 35-36) Jak je třeba v kontextu Jungovy koncepce chápat tvrzení „dokázala vidět duchy a mluvit s nimi“? A jak mu rozumí sama autorka, nezávisle na jungovském kontextu?

V Praze, 12. 8. 15

Mgr. Richard Zika, Ph.D.